

PATVIRTINTA
Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos direktoriaus
2026 m. liepos 2 d.
įsakymu Nr. 30-1693/26

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

MASINIŲ RENGINIŲ ORGANIZATORIAMS

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

Perspėjimo lygiai ir pirminiai veiksmai	03
Pasirengimas iki renginio ir prevencinė komunikacija	03
Maršrutų, ženklų ir personalo priemonių parengimas	04
Veikimo algoritmas pagal oro pavojaus lygį	05
Panikos valdymas - komunikacija minioje	06
Priedangos ir saugios vietos pasirinkimo principai renginyje	06
Jei negalima pasitraukti arba matomas krentantis / skrendantis objektas	07
Renginio personalo atsakomybės	07
Elgesio taisyklės dalyviams priedangoje ar saugioje zonoje	08
Kas draudžiama ir ko nedaryti	08
Renginių tipų ypatumai	09
Ką dar rekomenduojama numatyti renginio plane	09
Pavyzdiniai trumpi pranešimai	10
Minimalus kontrolinis sąrašas organizatoriui	10
Naudingos nuorodos	11

PAGRINDINĖ TAISYKLĖ

Paskelbus oro pavojų, prioritetas yra žmonių gyvybės ir sveikatos apsauga, o ne renginio tęstinumas, turto apsauga ar ginčų sprendimas. Organizatorius turi valdyti informaciją, srautus ir žmonių judėjimą taip, kad būtų išvengta panikos, spūsčių ir nevaldomo bėgimo.

PERSPĖJIMO LYGIAI IR PIRMINIAI VEIKSMAI

LYGIS	REIKŠMĖ	VEIKSMAI
GELTONA Tikėtinas oro pavojus	Pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra, tačiau reikia pasirengti.	Renginio organizatorius pasirengia veiksams, patikrina ryšį, srautus ir saugias vietas.
RAUDONA Oro pavojus	Vykdomi oficialūs perspėjimo pranešimo nurodymai.	Renginys stabdomas arba laikinai nutraukiamas, žmonės nukreipiami į artimiausias priedangas ar saugias zonas.
GELTONA (PO RAUDONA) Tikėtinas oro pavojus	Tikėtinas oro pavojus, tačiau pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra.	Rekomenduojama likti priedangose ar kitose saugiose vietose iki pranešimo apie pavojaus pabaigą (balto).
BALTA Oro pavojaus nėra	Pavojus atšauktas, tačiau būtina išlikti budriems.	Oro pavojaus nėra. Išeinama ir renginio eiga atkurama tik gavus oficialų atšaukimą ir organizatoriaus sprendimą.

PASIRENGIMAS IKI RENGINIO IR PREVENCINĖ KOMUNIKACIJA

- Renginio scheme aiškiai pažymėti priedangas, požemines automobilių stovėjimo aikšteles, požemines perėjas, rūsius, apatinių aukštų saugias zonas, evakuacijos kelius, medicinos punktus ir informacijos vietas. Būtina susisiekti su priedangų valdytojais ir turėti jų kontaktus.
- Prie įėjimų, informacijos punktų, scenų, ekranų, tualetų, prekybos zonų ir didžiausių srautų vietose iškabinti plakatus „Ką daryti paskelbus oro pavojų“.
- Bilietuose, renginio programėlėje, interneto svetainėje ir socialiniuose tinkluose prieš renginį pateikti trumpą elgsenos instrukciją ir schemą su QR kodu.
- Parengti trumpus garso pranešimus lietuvių kalba; prireikus – ir kitomis kalbomis pagal renginio auditoriją. Pranešimai turi būti įrašyti iš anksto ir išbandyti per garso sistemą.
- Numatyti vizualinius pranešimus ekranuose, švieslentėse ir mobiliuose LED ekranuose, kad informaciją gautų ir žmonės, kurie negirdi garso pranešimų.
- Personalui parengti kišenines veiksmų korteles: „ką sakyti“, „kur nukreipti“, „ko nedaryti“, „kam pranešti“.
- Renginio pradžioje arba prieš pagrindinę programos dalį trumpai pranešti, kur yra saugios kryptys ir kad pavojaus atveju būtina klausyti personalo nurodymų.

MARŠRUTŲ, ŽENKLŲ IR PERSONALO PRIEMONIŲ PARENGIMAS

Žemiau nurodytos spalvos yra renginio vidinio ženklinimo priemonės. Jos turi būti paaiškintos personalui ir, jei naudojamos viešai, suderintos su renginio schemeje pateikta legenda

ŽENKLINIMAS	REIKŠMĖ	KUR NAUDOTI	PASTABA
GELTONA kryptis	Priedanga / požeminė erdvė	Rodyklės ant žemės, stovai, vėliavos, personalo lentelės	Naudoti ten, kur priedanga patikimai pasiekama.
ŽALIA kryptis	Saugi zona pagal dviejų sienų taisyklę	Vidiniai koridoriai, apatiniai aukštai, rūšio prieigos	Netapatinti su oficialia „balta“ būseną.
MĖLYNA kryptis	Pirmoji pagalba / medicinos punktas	Prie medicinos palapinių ir saugių zonų	Medicinos zona neturi blokuoti žmonių srauto.
BALTA / juoda informacija	Informacijos punktas / pranešimų vieta	Įėjimai, ekranai, informacijos stalai	Pateikti tik patvirtintą informaciją.

Geltona / raudona / balta yra oficialių oro pavojaus perspėjimų logika. Renginio vidiniai ženklai ar vėliavos negali pakeisti oficialių pranešimų ir turi būti naudojami tik žmonių nukreipimui renginio teritorijoje.

Organizatoriaus personalui turi būti paruoštos garsinės priemonės: megafonai, nešiojami garsiakalbiai, radijo ryšio stotelės ir parengti pranešimų tekstai.

Šviesos priemonės turi būti paruoštos ten, kur triukšmas didelis: LED ekranai, švieslentės, prožektoriai, kryptinės šviesos, rankiniai žibintai personalui.

Vėliavos ir lazdelės naudojamos ne panikai kelti, o kryptims rodyti. Personalas turi stovėti matomose vietose ir kartoti vienodus nurodymus.

Visi maršrutai turi būti išbandyti prieš renginį: patikrinamas plotis, durys, vartai, laiptai, apšvietimas, talpa, kliūtys ir vietos, kur gali susidaryti spūstys.

VEIKIMO ALGORITMAS PAGAL ORO PAVOJAUS LYGĮ

Geltona būseną – pasirengimas be panikos

- Renginio valdymo grupė aktyvuoja pasirengimo režimą ir patikrina oficialius informacijos kanalus.
- Patikrinama, ar veikia garso, šviesos, ekranų, radijo ryšio ir personalo pranešimų sistema.
- Atidaromi arba parengiami keliai į priedangas, požemines automobilių stovėjimo aikšteles, rūsius ir kitas saugias zonas.
- Srautų valdymo personalas paskirstomas į didžiausios rizikos taškus: scenų prieigas, išėjimus, siaurus praėjimus, laiptus, požemines prieigas ir žmonių su negalia pagalbos vietas.
- Informacija dalyviams pateikiama ramiai: „Sekite pranešimus. Renginio personalas nukreips į artimiausias saugias zonas, jei bus paskelbtas oro pavojus.“

Raudona būseną – renginio stabdymas ir žmonių nukreipimas

- Programa stabdoma taip, kad nesukeltų staigaus šoko – garsas mažinamas, vedėjas arba centrinis pranešimas perima komunikaciją.
- Per pagrindinę garso sistemą ir ekranus nedelsiant skelbiamas vienodas trumpas pranešimas: „Paskelbtas oro pavojus. Laikykitės personalo nurodymų. Judėkite į artimiausią pažymėtą priedangą arba saugią zoną. Nebėkite. Nestumkite kitų.“
- Renginio dalyviai nukreipiami pagal artumo principą į artimiausią priedangą, požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, požeminę perėją, tunelį, rūsį, apatinio aukšto vidaus patalpą be langų arba kitą saugią zoną pagal dviejų sienų taisyklę.
- Nerekomenduojama nukreipti minios į ugdymo įstaigas, kai vyksta ugdymo procesas, nebent nėra kitos realiai pasiekiamos saugios alternatyvos.
- Srautai skaidomi į kelias kryptis. Negalima visų dalyvių vienu metu nukreipti į vieną siaurą išėjimą, vartus, laiptinę ar požeminį įėjimą.
- Žmonėms su negalia, vaikams, vyresnių amžiaus asmenims, nėščiosioms ir sužeistiesiems skiriami palydintys darbuotojai arba savanoriai.
- Jei saugi vieta užsipildo, atvykstantieji nukreipiami į kitą artimiausią saugią vietą. Evakuacijos keliai, durys, laiptai ir priešgaisrinės prieigos negali būti užblokuotos.

Balta būseną – išėjimas ir renginio atkūrimas

- Iš priedangų ir saugių zonų išeinama tik gavus oficialų pranešimą, kad oro pavojus nėra, ir renginio valdymo grupės nurodymą.
- Išėjimas organizuojamas palaipsniui, kad nesusidarytų spūstys. Pirma išleidžiami sužeistieji, žmonės su negalia ir šeimos su mažais vaikais.
- Renginio tęsimas leidžiamas tik įvertinus teritorijos saugumą, laikinų konstrukcijų būklę, elektros, garso, scenos, pirotechnikos ir kitų techninių sistemų saugumą.
- Po įvykio fiksuojami trūkumai: kas neveikė, kur susidarė spūstys, ar visi girdėjo pranešimus, ar buvo užrakintų durų, ar užteko personalo ir ženklavimo.

PANIKOS VALDYMAS - KOMUNIKACIJA MINIOJE

KOMUNIKACIJOS PRINCIPAS

Žmonės ramiau reaguoja tada, kai girdi vienodą, trumpą, kartojamą ir autoritetinę informaciją. Net jeigu naujų duomenų nėra, būtina periodiškai kartoti, kad informacija tikrinama ir kokių veiksmų reikia laikytis dabar.

- Paskirti vieną pagrindinį komunikacijos koordinatorių ir vieną pavaduojantį asmenį. Skirtingi darbuotojai negali skleisti skirtingų interpretacijų.
- Ryšį su oficialiais kanalais palaiko paskirtas asmuo stebi KOVAS/LT72.lt, LRT, gautus perspėjimo pranešimus, savivaldybės ir specialiųjų tarnybų nurodymus.
- Informacija minioje transliuojama per garso sistemą, ekranus, švieslentes, socialinius tinklus, programėlę, apsaugos ir savanorių komandas.
- Pranešimai kartojami kas 1–3 minutes arba dažniau, jei minia juda ir dalis žmonių informacijos negirdėjo.
- Formulotės turi būti veiksmų pobūdžio: „judėkite“, „negrįžkite“, „nesustokite prie įėjimo“, „laikykites dešinės“, „sekite žalią / geltoną kryptį“.
- Vengti spėlionių, kaltinimų, nepatvirtintos informacijos, gąsdinančių detalių ir žodžių, kurie skatina nevaldomą bėgimą.
- Skambutis 112 naudojamas tik pranešti apie sužeistuosius, realų pavojų, nukritusį įtartiną objektą, gaisrą ar kitą neatidėliotiną pagalbą. 112 neturi būti naudojamas informacijai tikrinti.

PRIEDANGOS IR SAUGIOS VIETOS PASIRINKIMO PRINCIPAI RENGINYJE

Pirmas pasirinkimas – artimiausia realiai pasiekiamą priedangą arba požeminę erdvę: požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, požeminę pėsčiųjų perėją, tunelis, rūsys, cokolinis aukštas.

Jei priedanga ar požeminė erdvė nepasiekiamą, naudojamos saugios patalpos: apatiniai pastato aukštai, vidaus patalpos be langų, koridoriai ar kitos vietos, kurias nuo išorės skiria bent dvi sienos.

Vengti vietų prie langų, vitrinų, stiklo pertvarų, scenos konstrukcijų, ekranų, apšvietimo bokštų, laikinų statinių, stoginių, palapinių ir degių ar techninių įrenginių.

Priedangos naudojamos pagal artumo, o ne dalyvio pasirinkimo principą. Dalyvis neturi judėti per visą renginio teritoriją vien tam, kad patektų į patogesnę ar pažįstamą vietą.

Užpildžius vieną saugią vietą, personalas turi nukreipti žmones į kitą artimiausią saugią vietą, o ne leisti užblokuoti laiptus, duris, vartus ar evakuacijos kelius.

Atvirame lauke žmones pirmiausia nukreipti į artimiausią reljefo žemesnę vietą, griovį, daubą, tunelį, požeminę perėją arba kitą uždangą, jei nėra pastatų ar požeminių erdvių.

JEI NEGALIMA PASITRAUKTI ARBA MATOMAS KRENTANTIS / SKRENDANTIS OBJEKTAS

VEIKSMAS ATVIRAME PLOTE

Jei nėra galimybės saugiai pasitraukti, o netoliese matomas krentantis, skrendantis ar sprogimo grėsmę keliantis objektas: gultis ant žemės ant pilvo, galvą ir kaklą prisidengti rankomis, kojas sukryžiuoti arba sudėti vieną ant kitos, nekilti ir nefilmuoti, kol pavojus nepraeina.

Jeigu įmanoma, prieš gulantis pasitraukti nuo langų, vitrinų, scenos, ekranų, bokštų, palapinių, tvorų, metalo konstrukcijų ir transporto priemonių.

Jei krinta stiklas, konstrukcijos ar nuolaužos, saugoti galvą, kaklą ir veidą, nesistoti ir nebėgti per minią. Jeigu objektas nukrito, nesiartinti, neliesti, nefotografuoti iš arti, neleisti artintis kitiems, pranešti 112 ir renginio personalui.

Jeigu žmogus sužeistas, pirmiausia užtikrinti savo saugumą, tada kviešti pagalbą ir, jei mokate, teikti pirmąją pagalbą.

RENGINIO PERSONALO ATSAKOMYBĖS

Funkcija	Ką privaloma numatyti	Minimalus rezultatas
Renginio valdymo grupė	Priima sprendimus, stabdo programą, koordinuoja informaciją ir saugos veiksmus.	Vienas valdymo centras, vieni nurodymai.
Komunikacijos koordinatorius	Stebi oficialius kanalus, rengia ir kartoja pranešimus, kontroliuoja turinį ekranuose.	Vienoda informacija visiems dalyviams.
Srautų vadovai	Stovi prie siaurų vietų, vartų, laiptų, priedangų įėjimų, reguliuoja kryptis.	Nėra spūsčių ir grūsties.
Priedangų / saugių zonų atsakingi asmenys	Atidaro zonas, skaičiuoja užpildymą, nukreipia į alternatyvas.	Saugi vieta neužpildoma virš ribos.
Pagalba pažeidžiamiems asmenims	Padedą žmonėms su negalia, vaikams, vyresnio amžiaus asmenims, nėščiosioms ir sužeistiesiems.	Žmonės nelieka be pagalbos sraute.
Techninis personalas	Saugiai išjungia arba perjungia sceną, elektrą, pirotechniką, generatorius, efektus.	Nesukuriama papildoma techninė rizika.
Saugos tarnyba	Valdo konfliktus, saugo evakuacijos kelius, stabdo patekimo grūstis ir agresyvių elgesį.	Ginčai neeskaluojami pavojaus metu.

ELGESIO TAISYKLĖS DALYVIAMS PRIEDANGOJE AR SAUGIOJE ZONOJE

- Laikytis organizatoriaus, apsaugos, savanorių ir patalpos atsakingų asmenų nurodymų.
- Neužstoti durų, laiptų, praėjimų, priešgaisrinių durų, medicinos zonų, techninių prieigų ir evakuacijos kelių.
- Nesistumdyti, nebėgti, nekilti prieš srautą, negrįžti pasiimti daiktų ar transporto priemonės.
- Pagal galimybes padėti vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, žmonėms su negalia ir tiems, kurie patiria paniką.
- Nerūkyti, nevartoti alkoholio, neliesti techninių, elektros, scenos ar apsaugos sistemų.
- Nefilmuoti ir nefotografuoti jautrių vietų, sužeistų asmenų, saugos veiksmų ar krentančių / nukritusių objektų.
- Išlikti priedangoje ar saugioje zonoje iki oficialaus pavojaus atšaukimo ir organizatoriaus nurodymo.

KAS DRAUDŽIAMA IR KO NEDARYTI

NEDARYTI	KODĖL
Nebėgti ir neskatinti bėgti visos minios.	Bėgimas sukelia grūstį, griūtis ir paniką.
Nevažiuoti automobiliu iš renginio teritorijos, jei srautai jau juda į saugias vietas.	Tai blokuoja evakuacijos ir pagalbos tarnybų kelius.
Nereikalauti personalo priimti individualaus sprendimo ar keisti maršruto.	Ginčai sprendžiami po įvykio, o pavojaus metu vykdomi saugos nurodymai.
Nesiburti prie vieno įėjimo, vartų, laiptų ar siauro praėjimo.	Užblokuotas patekimas trukdo kitiems pasiekti saugią vietą.
Nefilmuoti krentančio, skrendančio ar nukritusio objekto.	Joks kadras nevertas gyvybės; be to, tai gali trukdyti pagalbai.
Neskleisti nepatvirtintos informacijos socialiniuose tinkluose ar per garsiakalbius.	Tai didina paniką ir gali suklaidinti žmones.
Nevesti žmonių į ugdymo įstaigas ugdymo proceso metu, jei yra artimesnė saugi alternatyva.	Ugdymo įstaigos pirmiausia turi užtikrinti ugdytinių ir personalo saugumą.

RENGINIŲ TIPŲ YPATUMAI

Atviri lauko renginiai. Būtina numatyti kelias saugias kryptis į požemines erdves, pastatų apatinius aukštus arba reljefo uždangas. Žmonių negalima laikyti arti scenos konstrukcijų, ekranų, bokštų ir laikinų statinių.

Uždari renginiai pastatuose. Turi būti aiškiai pažymėtos apatinio aukšto arba rūsio saugios patalpos. Atriumai, stiklinės galerijos, viršutiniai aukštai ir vietos prie vitrinų nėra prioritetingos saugios zonos.

Sporto renginiai ir stadionai. Atskiras zonas reikia nukreipti skirtingomis kryptimis pagal sektorius. Negalima leisti vienu metu visiems žiūrovams judėti į vieną tunelį ar vartus.

Koncertai ir festivaliai. Garso sistema, ekranai ir vedėjo tekstas turi būti iš anksto parengti. Techninis personalas turi žinoti, kaip saugiai sustabdyti scenos įrangą ir pirotechniką.

Renginiai su vaikais. Privaloma turėti vaikų ir tėvų susijungimo vietą po pavojaus atšaukimo. Pavojaus metu vaikų negalima išleisti savarankiškai per nevaldomą minią.

KĄ DAR REKOMENDUOJAMA NUMATYTI RENGINIO PLANE

- ✓ Saugos plano priedą „Oro pavojus“ su konkrečia renginio teritorijos schema, atsakingais asmenimis, ryšio kanalais ir saugių viečių talpomis.
- ✓ Trumpus pranešimų šablonus: geltonai, raudonai ir baltai būsenai; atskirai – lauko renginiui, uždari salei ir transporto / parkavimo zonai.
- ✓ Ryšio rezervą: radijo ryšio kanalus, atsargines baterijas, nešiojamuos garsiakalbius, rankinius žibintus, generatorių ir atsarginį interneto ryšį, jeigu jis būtinas informavimui.
- ✓ Pratybas arba bent stalo pratybas su renginio vadovu, apsauga, savanoriais, techniniu personalu ir medicinos punktu.
- ✓ Atskiras instrukcijas personalui, dirbančiam prie įėjimų, VIP zonose, scenos užkulisuose, prekybos vietose, vaikų zonose ir parkavimo aikštelėse.
- ✓ Žmonių su negalia evakavimo ir palydėjimo algoritmą, įskaitant klausos ir regos negalią turinčius asmenis.
- ✓ Kritinės ir strateginės infrastruktūros objektų aplink renginio vietą įsivertinimą vidiniam planavimui: elektros pastotės, geležinkelio mazgas, oro uostas, policijos, kariuomenės, energetikos, vandens, šilumos ar ryšių objektus. Ši informacija neturi būti viešinama detaliai, tačiau padeda parinkti saugesnes srautų kryptis.
- ✓ Atsarginį planą, jeigu dalis priedangų ar saugių zonų nepasiekiamos, užrakintos, užsipildžiusios arba tampa nesaugios.
- ✓ Po įvykio pildomą incidentų ir trūkumų registrą – komunikacija, srautai, durys, spūsčys, sužeistieji, klaidingi pranešimai, techninės problemos ir reikalingi pakeitimai.
- ✓ Sutartinius kanalus su renginio vietos valdytoju, apsaugos tarnyba, medicinos pagalbos teikėju ir savivaldybės kontaktiniu asmeniu, jei toks numatytas leidime ar plane.

PAVYZDINIAI TRUMPI PRANEŠIMAI

Geltona būseną: „Gautas pranešimas apie tikėtiną oro pavojų. Renginio personalas tikrina saugias kryptis. Prašome išlikti ramiais, sekti ekranus ir garsinius pranešimus.“

Raudona būseną: „Paskelbtas oro pavojus. Renginys stabdomas. Nedelsdami, bet nebėgdami judėkite į artimiausią pažymėtą priedangą arba saugią zoną. Klausykite personalo nurodymų. Nestumkite kitų ir neužstokite praėjimų.“

Jeigu judėti neįmanoma: „Jei negalite saugiai pasitraukti arba matote krentantį objektą, gulkite ant žemės ant pilvo, galvą prisidengkite rankomis, kojas sukryžiuokite. Nekilkite, kol personalas arba oficialūs pranešimai nenurodys kitaip.“

Balta būseną: „Oro pavojus atšauktas. Išeikite tik personalui nurodžius kryptį. Neskubėkite, neužstokite praėjimų, padėkite šalia esantiems žmonėms.“

MINIMALUS KONTROLINIS SĄRAŠAS ORGANIZATORIUI

- ✓ Renginio teritorijos schemoje pažymėtos priedangos, saugios zonos, medicinos punktai, informacijos punktai ir alternatyvūs maršrutai.
- ✓ Patikrintos durys, vartai, laiptai, apšvietimas, maršrutų plotis ir saugių vietų talpa.
- ✓ Parengti ir išbandyti garso, ekranų, šviesų, vėliavų ir personalo pranešimai.
- ✓ Paskirti atsakingi asmenys: valdymas, komunikacija, srutai, priedangos, technika, pagalba žmonėms su negalia, medicinos punktas.
- ✓ Personalas žino, kad ginčai sprendžiami po įvykio, o pavojaus metu vykdomi saugos nurodymai.
- ✓ Numatyta, kaip renginio metu bus nuolat sekami oficialūs kanalai ir kaip informacija bus kartojama minioje.
- ✓ Numatyti veiksmai, jei žmonės negali pasitraukti ir turi gultis ant žemės dėl netoli krentančio objekto.
- ✓ Parengtas po įvykio trūkumų fiksavimo ir sprendimų atnaujinimo procesas.

NAUDINGOS NUORODOS

Civilinės saugos portalas

Oficiali informacija apie
civilinę saugą Lietuvoje

www.lt72.lt

Vilniaus priedangų žemėlapis

Interaktyvus žemėlapis su
priedangų vietomis

<https://maps.vilnius.lt/lt/map/shared-theme?sharedId=e7078791-f09c-48c1-9950-c1cb9f2e0c5c>

Programėlė KOVAS

Vilniaus miesto civilinės saugos programėlė su
pranešimais apie ekstremalias situacijas realiu laiku

<https://vilnius.lt/savivaldybe/kovas>

Nuskaitykite QR kodus norėdami pasiekti šaltinius